

ቀን 30 OFAG.F.03.6/2/21
ቀን 14/07/2012

ለክቡር አቶ ዑመር ሀሰን

የግብርና ሚኒስትር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የህብረት ሥራ ኤጀንሲ የ2011 በጀት ዓመት

ሂሳብ አዲት ሪፖርትን ይመለከታል

ከላይ በርዕሱ እንደተጠቀሰው የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ የአዲት ውጤትና አስተያየት
የያዘ 6 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ አድርገን የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከማክበር ሠላምታ ጋር

ፋይናንስና ኮሚኒኬሽን ማ/ቢዮች
አዲስ አበባ
Finance & Communication Organization
Audit Director

ግልባጭ:-

- ለፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ
- (ከ6 ገጽ የአዲት ሪፖርት ፣
- የስራ አመራር ሪፖርት 27 ገጽ
- እና 17 ገጽ የሂሳብ መግለጫዎች ጋር)
- አዲስ አበባ

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ**

**የ2011 በጀት ዓመት የሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

መጋቢት/ 2012 ዓ.ም
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ

የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

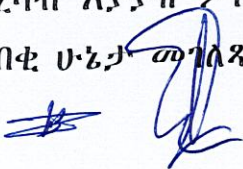
የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ የተመደበለትን የመደበኛ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ህብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የዋና አዲተሮች ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶችን ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

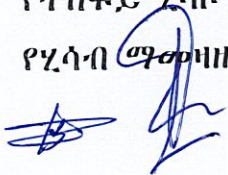
ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፤ መዛግብት፤ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኤጀንሲው ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ← የገቢ/የዕርዳታ/የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የዝውውር ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ← የተሰብሳቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ← የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ← የሂሳብ ማመዛዘኛ፤

ለአዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የፌዴራል ህብረት ሥራ ኤጀንሲ የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

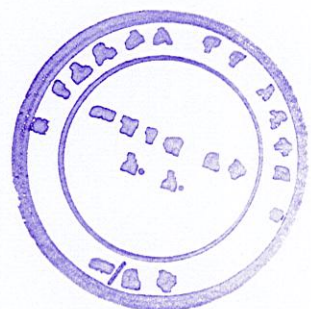
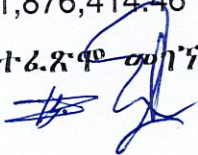
1. ጨረታ ሳይወጣ በዋጋ ማወዳደሪያ የተፈጸመ ግዥ፡

ሰኔ 2/2002 የወጣው የፌዴራል የመንግሥት የግዥ አፈፃፀም መመሪያ መሠረት እንዲሁም ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል በወጣው መመሪያ ለአገልግሎት ግዥ ከብር 150,000.00 እንዲሁም ለዕቃ ግዥ ከብር 200,000.00 በላይ የሆኑ ግዥዎች በግልጽ ጨረታ መገዛት እንዳለበት ተገልጿል፡፡ መመሪያው በሚያዘው መሰረት ግዥዎች መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፡

ለተሽከርካሪ ኅማ ግዥ ብር 487,887.50 እንዲሁም ለጋራዥ አገልግሎት ብር 1,064,379.72 በድምሩ ብር 1,552,267.22 በግልጽ ጨረታ መገዛት ሲገባው በዋጋ ማወዳደሪያ (ፕሮፎርማ) ግዥ ተፈጽሞ መገኘቱ፤

2. ያለውድድር የተፈጸመ የአገልግሎት ግዥ፡

የፌዴራል መንግስት ግዥ አፈፃፀም መመሪያ ሰኔ2/2002 ክፍል 4 አንቀጥ 24.3 እንዲሁም በተሻሻለው ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 በወጣው መመሪያ እስከ ብር 150,000.00 የማይበልጥ የዋጋ ማወዳደሪያ ተሰብስቦ መገዛት ያለባቸው እቃዎች ቢያንስ ከሦስት አቅራቢዎች ዋጋቸው ተወዳድሮ አነስተኛ ዋጋ ያቀረበው ተመርጦ በበላይ ኃላፊ ወይም እርሱ በሚወክላቸው ሰዎች እንዲፀድቅ በማድረግ ግዥዎች የሚፈጸሙ መሆኑን፤ ከብር 150,000.00 በላይ ለሆኑ የአገልግሎት ግዥዎች በግልፅ ጨረታ የግዥ ዘዴ መጠቀም እንዳለባቸው በመመሪያው የተገለጸ ሲሆን ኤጀንሲው በመመሪያው መሰረት ግዥዎችን መፈጸሙን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ ፡ ለብሄራዊ የስልክ ማውጫ ብር 293,250.00 ለሬዲዮ ፕሮግራም ስርጭት ብር 1,583,164.46 በድምሩ ብር 1,876,414.46 ምንም አይነት ውድድር ሳይካሄድ በቀጥታ የአገልግሎት ግዥ ተፈጽሞ መገኘቱ፤

3 በሂሳብ ሪፖርት እና በሂሳብ እንቅስቃሴ

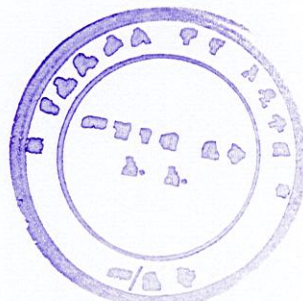
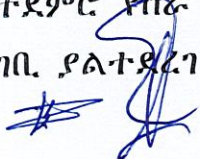
መዝገብ ላይ የታየ ልዩነት :

የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 6 ተራ ቁጥር 8 እና ተራ ቁጥር 6(ሐ) መሠረት በሂሳብ መዝገብ ላይ ምዝገባ የተከናወነው ሂሳብ በየሂሳብ መደቡ ተለይቶ በሂሳብ ሌጅ መመዝገብ እና በሂሳብ ሌጆች ላይ በፋይናንስ ምንጮች የተመዘገቡ ሂሳቦች ሚዛን ተወስዶ ወርሃዊና ዓመታዊ የሂሳብ ሪፖርቶች በወቅቱ መዘጋጀት እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ትክክል መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- በሂሳብ እንቅስቃሴ መዝገብ (Transaction Register soft copy) መሰረት የተከፋይ ሂሳብ መደብ 6171101 (5002) ብር 27,354.54 ባላንስ የሚታይ ቢሆንም በሰኔ 30/2011 የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት ላይ የማይታይ በመሆኑ የተከፋይ ሂሳብ ሚዛን አላግባብ ዝቅ ብሎ እንዲታይ የተደረገ መሆኑ፤
- በሌላ በኩል ደግሞ በሂሳብ እንቅስቃሴ መዝገብ (Transaction Register soft copy) የሰኔ 30/11 ሂሳብ ሚዛን መሰረት የተከፋይ ሂሳብ መደብ 6174208 (5059) ብር 97,110.33 ዴቢት ባላንስ የሚያሳይ ሲሆን የተሰብሳቢ ሂሳብ መደብ 5217205 (4253) ደግሞ ብር 41,661.73 ክሬዲት ባላንስ የሚያሳይ በመሆኑ የተከፋይ ሂሳብ እና የተሰብሳቢ ሂሳብ ዝቅ እንዲል መደረጉ፤

4. ተቀናሽ ያልተደረገ የስራ ግብር

ቀደም ሲል በጥር 19/2007 በቁጥር ሲ.ሰ.ሚ.30/ጠ/13/49/1056 በተላለፈው መመሪያ ላይ የተገለፁ ሌሎች ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው አበሉ ግን ከጥር 1/2008 ዓ.ም ጀምሮ ግብር የሚከፈለበት ሆኖ እንደሚከተለው ተሻሽሏል ፡፡ እንዲሁም በተራ ቁጥር 2 ለከፍተኛ አመራሮችን ቤተሰቦች ፣ ለስራ ኃላፊዎችና ለሠራተኞች በመደበኛነት የሰርቪስ አገልግሎት ለሚሰጡና ቀደም ሲል ብር 400 /አራት መቶ/ እንዲከፈላቸው በተወሰነላቸው የስራ መደቦች ላይ ተመድበው ሲያገለግሉ የነበሩ ሾፌሮች የአበል መጠኑ ተሻሽሎ ብር 600 (ስድስት መቶ ብር) መጠኑን ከፍ በማድረግ ግብር እንዲከፍሉ ተደርጓል፡፡ ይሁን እንጂ መመሪያው ተግባራዊ መሆኑን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ የመ/ቤቱ ሁለት ሾፌሮች አበል ከደመወዝ ጋር ተደምሮ የስራ ግብር ባለመሰላቱ ብር 2,160.00 የስራ ግብር ለሚመለከተው አካል ገቢ ያልተደረገ መሆኑ፤

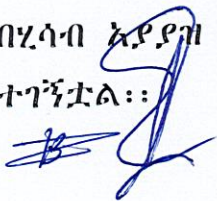

5. ትክክለኛ የሂሳብ መደቡን ያልጠበቀ ወጪ

የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት አንቀጽ 6 ተራ ቁጥር 4 ላይ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸው በጀትና የወጣውን ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይቶ በተሰጠ የበጀት መለያ መደብ ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው ይገልጻል። ይሁን እንጂ ኤጀንሲው በመመሪያው መሰረት ክፍያ የሚፈፅም መሆኑን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፡-

- ብር 30,600.35 በሂሳብ መደብ 5006 (6172105) ዊዝሆልዲንግ ታክስ መመዝገብ ሲገባው በሂሳብ መደብ 5059 (6174208) በተጨማሪ እሴት ታክስ የተመዘገበ በመሆኑ የተዛባ መረጃ የሚሰጥ መሆኑ፤
- ለተጨማሪ እሴት ታክስ እና ለዊዝሆልዲንግ ታክስ የተከፈለው ብር 639,468.06 በተከፋይ ሂሳብ መደብ 5059(6174208) ተጨማሪ እሴት ታክስ እና በሂሳብ መደብ 5006 (6172105) ዊዝሆልዲንግ ታክስ መመዝገብ ሲገባው አላግባብ በወጪ ሂሳብ መደብ 06256 (2241106) የወጪ አርእስት በመያዙ የወጪ ሂሳብ ከፍ ብሎ እንዲታይ የተደረገ እና የተከፋይ ሂሳብ ደግሞ ዝቅ እንዲል ያደረገው መሆኑ፤

ከላይ ከተመለከቱት ሁኔታዎች በስተቀር የኤጀንሲው የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ በፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ መሰረት የተፈጸመ በመሆኑ እንዲሁም የሂሳብ ሪፖርቶቹ በሂሳብ አያያዝ ማእቀፍ መሰረት የተዘጋጁ በመሆናቸው በእኛ አስተያየት አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

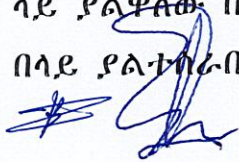

ሌሎች ጉዳዮች

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት

የፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ኤጀንሲው በጀቱን የሚቆጣጠር መሆኑን ለማረጋገጥ ለ2011 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በሂሳብ ኮድ እና በፕሮግራም ሲታይ፡- በድምሩ ብር 768,063.57 ከ10% በላይ ያልተሰራበት በጀት መኖሩ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

